IHF Internationaal Hulpfonds voor vrijeschoolpedagogie

De rOndbrief

najaar 2021

Colofon

de rOndbrief najaar 2021
37e jaargang, no 2, november 2021

de rOndbrief is een uitgave van het Internationaal Hulpfonds (IHF) en verschijnt tweemaal per jaar.
abonnement + donateurschap: € 30 per jaar
redactie: Reiny Jobse, opmaak: Jelle Kuiper
druk: Druk Tan Heck, Delft,
website : Wilfried Nauta, Jelle Kuiper

Medewerkers

Marion Beijer	voorzitter
Meriam van Herpen	financiële administratie
Bert Harms	penningmeester
Wout Balsma	secretariaat
Reiny Jobse	redactie ***de rOndbrief***, portefeuille Oost-Afrika
Vishma de Keijzer	medewerker pr
Jelle Kuiper	portefeuille pr
Vacature	portefeuille ZO-Azië & China
Francis van Maris	portefeuille Latijns Amerika
Anselma Remmers	portefeuille West--Azië, Kaukasus
Irene Storm	portefeuille Zuidelijk Afrika
Stasja van Suchtelen	portefeuille markten
Froukje van der Velde	portefeuille Brazilië
Ina Winkler	portefeuille Latijns Amerika

Internationaal Hulpfonds
Broerdijk 148
6523 HE Nijmegen

IBAN code: **NL03 TRIO 0212 1950 50**, t.n.v. Internationaal Hulpfonds

Kamer van Koophandel 30167248

De Stichting Internationaal Hulpfonds (IHF) is een vrijwilligersorganisatie. Het IHF biedt steun aan projecten buiten Nederland die vernieuwing van opvoeding en onderwijs nastreven met de vrije-school pedagogie als uitgangspunt. Over de hele wereld slaan mensen de handen ineen om op de vrijeschool pedagogie gebaseerde projecten op te zetten. Met behulp van donateurs steunt het IHF veel projecten, verspreid over diverse werelddelen.
In ***de rOndbrief*** doet het Hulpfonds tweemaal per jaar verslag van de ontwikkeling van initiatieven en projecten die door het IHF gesteund worden. Er wordt melding gemaakt van de activiteiten die ten behoeve van deze initiatieven worden ondernomen, maar ook van de ontwikkelingen binnen de eigen organisatie. Omdat de projecten niet of nauwelijks gesubsidieerd worden en hun voortbestaan in hoge mate afhangt van financiële steun uit het buitenland, hoopt het Internationaal Hulpfonds uw interesse te wekken en doet het een beroep op uw vrijgevigheid.

Contact: Het IHF is van maandag t/m vrijdag bereikbaar van 09.00 - 17.00 uur. B.g.g. kunt u de voicemail inspreken of een sms-bericht sturen. U wordt dan z.s.m. teruggebeld. Ook kunt u altijd mailen naar info@internationaal-hulpfonds.nl

Administratie: Meriam van Herpen

T: 06-40062918 / 024-7851982

E: mevanherpen@hotmail.nl

E: info@internationaalhulpfonds.nl

www.internationaalhulpfonds.nl

Wilt u de rOndbrief liever, of ook, digitaal ontvangen? Laat het ons even weten via: info@internationaalhulpfonds.nl

Bij de foto op de voorkant: Feest op Hekima Waldorf School in Tanzania.

In dit nummer

WOW acties 7

Brazilië 10

Tanzania 11

Haïti 12

Nepal 14

Namibië 16

Ecuador 17

India 19

Interview 21

Markten 23

Brazilië 24

Filippijnen 25

Zuid-Afrika 27

Guatamala 28

Zimbabwe 29

Vaste rubrieken

4 Van de redactie
5 Van het bestuur
6 Van de administratie

Van de redactie

De berichten die ons vanuit de verschillende continenten bereiken volgen de toestand van de wereld op de voet. In alle landen wordt het nieuws bepaald door de covid-pandemie en het klimaat.
In Afrika zijn er weinig besmettingen, maar de scholen waren wel lange tijd gesloten. Dat betekent voor de meeste scholen minder inkomsten en voor de gezinnen meer monden te voeden. Vanaf september zijn de meeste scholen gelukkig weer begonnen.
In Zuid-Amerika waren veel scholen nog op slot. In Ecuador al voor het tweede jaar. In Brazilië moeten er eerst scholen verbouwd worden voor ze aan de nieuwe regels voldoen en weer open mogen.
Helaas was het voor een enkele school einde verhaal.
In de Kaukasus zorgde de oorlog in Nagorno Karabach voor een stroom vluchtelingen naar Armenië en daarmee naar de school in Jerevan.
En ook in ons nieuwsbericht ontkomen we niet aan de natuurrampen.
Een zware aardbeving op Haïti 40 km van de vrijeschool in Torbeck verzwolg zo'n beetje het hele eiland. Door een wonder bleef de school Ecole de Village gespaard, als enige gebouw in de verre omtrek. Maar van lesgeven is daar voorlopig geen sprake.

Gelukkig zijn er ook positieve berichten:
De voorjaarscursus van de lerarenopleiding in Kenia werd dit keer online gehouden. Het werd een groot succes, vooral omdat de lessen gratis toegankelijk waren voor alle leraren die op de scholen in Oost-Afrika lesgeven.
En in Zuid-Afrika, in Muizenberg, werd een multiculturele school opgericht. In Namibië hebben de leerlingen zelfstandig allerlei mooie dingen van hout gemaakt om op de markt te verkopen. Ook zijn ze de droogte aan het bestrijden door bomen te planten.
In India en Nepal heeft de epidemie voor veel problemen gezorgd, maar door de samenwerking met de ouders is het zelfs mogelijk de scholen te laten groeien. Een Indiase vrouw die nog nooit alleen van huis geweest was reisde vanwege haar enthousiasme voor de euritmie in haar eentje het hele land door, werd een ander mens en geeft nu euritmie op een school.
Als u de verhalen leest snapt u waarom we een beroep op u doen.

Reiny Jobse

Deze varkentjes zijn binnenkort via onze webshop verkrijgbaar, voor € 10 per stuk, in meerdere kleuren. Kijk daar voor details.

Van het bestuur

Vacature
Binnenkort vertrekt Max van der Made als portefeuillehouder van Z-O-Azië en China. Hij onderhield voor het IHF contacten met de Camot Cogon School in de Filippijnen, waarmee hij nauwe banden heeft. Hij bezocht de school meerdere malen en gaf daar les.
Wij danken hem bij dezen voor zijn inzet.

Dat betekent ook dat wij nu op zoek zijn naar een andere portefeuillehouder. We zoeken iemand die affiniteit heeft met het Waldorf-onderwijs en met deze regio en die het IHF-team wil komen versterken. Informatie kunt u inwinnen bij ondergetekende.
Marion Beijer
marionbeijer@kpnmail.nl

Het bestuur is bijzonder blij dat ondanks de coronacrisis zoveel donateurs hun schenkingen aan het IHF toch bleven continueren. Veel donateurs hebben daarnaast zelfs aan onze oproep gehoor gegeven om ook nog extra te schenken aan het coronanoodfonds, dat we speciaal hebben geopend om zwaar getroffen scholen extra steun te kunnen geven. Veel dank hiervoor!

Bedankt

Verder willen we, vooral voor de trouwe donateurs, nog twee zaken onder uw aandacht brengen:
- Indien u altijd schenkt aan een specifieke school, houden wij daarmee natuurlijk rekening. Het kan echter voorkomen dat een andere school binnen dezelfde portefeuille het geld plotseling harder nodig heeft. Dan kan de portefeuillehouder daaraan de voorkeur geven. We rekenen in dat geval op uw begrip.
- Bent u al een regelmatige donateur en wilt u ervoor zorgen dat de belastingdienst ook donateur wordt van het IHF? Verhoog dan uw donatie en maak tegelijk een afspraak met de belastingdienst dat u de komende 5 jaar vaste donateur bent. U kunt dan uw gift drempelloos aftrekken van uw inkomen bij de opgave van de inkomstenbelasting, waardoor u per saldo niet meer betaalt, maar het IHF wel meer armslag krijgt! Het benodigde formulier is via onze administratie te verkrijgen.

Jaarvergadering IHF 2021
Traditiegetrouw wordt er aan het eind van elke zomer een jaarvergadering gehouden. Tijdens deze vergaderingen wordt er onder andere gezamenlijk teruggeblikt, geëvalueerd en vooruit gekeken.
Ook dit jaar hebben wij actief stilgestaan bij onze werkzaamheden. Er is uitgebreid gekeken naar hoe wij als organisatie interne structuren kunnen verbeteren en interne processen nog optimaler kunnen laten verlopen. De nadruk werd voornamelijk gelegd op vernieuwing en samenwerking.
Na deze informatieve ochtend hebben wij op een fijne en creatieve wijze kennisgemaakt met zowel de eigen als elkanders kernkwaliteiten. Ook kwamen aan bod de daarbij behorende uitdagingen. Het was voor ons allen een zeer aangename manier van kijken naar onszelf en de ander. Wij leerden elkaar hierdoor nóg beter kennen.
Aansluitend daarop werd er ten slotte op interactieve wijze gekeken naar welke kernkwaliteiten het meest passend waren bij de diverse werkzaamheden binnen het IHF. De invulling van de taken en functies werd op deze wijze uitvoerig besproken.
Met alle stelligheid kan worden gezegd dat wij aan het eind van de dag zeer content waren met het bereikte resultaat.
Samen blikken wij met enorme tevredenheid terug op een zeer vruchtbare dag en kijken we met een goede dosis optimisme en vertrouwen uit naar de komende periode.

Vishma

Van het IHF
Het IHF stelt het op prijs als u bij een donatie uw contactgegevens vermeldt. Adres, telefoonnummer en mailadres zijn zeer welkom om, indien dit nodig is, contact met u te kunnen opnemen en om u onze Rondbrief te kunnen toesturen of mailen.

Van de administratie

NIEUW ADRES:

Broerdijk 148
6523 HE Nijmegen

Wilt u dit in uw adressenbestand wijzigen?

Het IHF stelt het op prijs als u bij een donatie uw contactgegevens vermeldt. Adres, telefoonnummer en mailadres zijn zeer welkom om, indien dit nodig is, contact met u te kunnen opnemen en om u onze Rondbrief te kunnen toesturen of mailen.

DONEREN
U kunt uw bijdrage overmaken op de rekening:
NL03 TRIO 0212 1950 50
t.n.v. Internationaal Hulpfonds.

Vermeld daarnaast de bestemming van uw donatie:
Algemene gift aan het **IHF**
Algemene gift aan het **Opleidingsfonds**
Algemene gift aan het **Schoolfonds** of
Gift voor portefeuille **Oost Afrika, Zuidelijk Afrika, Brazilië, Latijns Amerika, Zuid West Azië of ZO Azië**.
Of vermeld het land waar de school/ het project gevestigd is.

Graag in de omschrijving uw contactgegevens vermelden: adres, postcode, woonplaats, telefoonnummer en mailadres.

PR
Help ons het IHF bekend te maken onder een groter publiek. Artikelen uit de rOndbrief mogen worden gekopieerd onder vermelding van de bron en gebruikt worden bij acties, bijvoorbeeld ter gelegenheid van een jubileum of verjaardag. Ook kunnen artikelen, extra exemplaren van de rOndbrief en informatie- en pr-materiaal, worden aangevraagd bij het secretariaat.

Contactpersoon op een vrijeschool.
Heel graag komen wij in contact met vrijeschoolouders of leraren die op 'hun' school de contactpersoon voor ons kunnen zijn. Neem contact op met PR functionaris Jelle Kuiper:
pr@internationaalhulpfonds.nl

MARKTEN
Als er in een vrijeschool een markt wordt gehouden wilt u dan de datum en de plaats doorgeven aan stasjavansuchtelen@gmail.com

Donaties via IDEAL
U kunt ook via IDEAL een gift overmaken. Ga naar de website www.internationaalhulpfonds.nl . Klik op: Doneer via iDeal, dan kunt u uw bank kiezen en volgt het betaalmenu.
ANBI, schenken en nalaten
De ANBI-status
De Stichting Internationaal Hulpfonds (IHF) is door de belastingdienst aangewezen als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). De ANBI-status biedt belastingvoordelen voor zowel de instelling als de gever. De ANBI-status kent een publicatieplicht om inzicht te geven in de stichting. De hiervoor aangewezen documenten (jaarverslag, jaarrekening, privacyverklaring) en informatie over ANBI vindt u op onze website (www.internationaalhulpfonds.nl).

WOW acties

WOW WALDORF ONE WORLD - 2021
MICHAELSDAG

De start van een nieuw schooljaar! Eindelijk weer samen en “normaal” school. Bij de opening van het schooljaar van Geert Groote College Amsterdam op 24 augustus mochten Reiny (portefeuillehouder van Oost-Afrika) en Froukje (portefeuillehouder van Brazilië) spreken over hoe kinderen over de rest van de wereld het ‘corona-schooljaar’ hebben ervaren. Een verbinding maken met de wereld om je heen, dat stond in de openingstoespraak van de rector Coralie Pluut centraal, en natuurlijk de enorme vreugde om elkaar weer te mogen zien! Maar naast het bewustzijn van onze onderlinge verbinding wordt ook daadkracht onderstreept. Het besef en geloof dat je de wereld om je heen op een positieve manier kunt beïnvloeden, dat jouw handelingen uitmaken en je zo zelfs mensen aan de andere kant van de wereld kunt helpen.

Daar kwamen wij van het IHF in beeld. Wij vertelden over de mooie vrije school projecten over heel de wereld en de effecten van de covid-pandemie op het leven van deze vrije schoolleerlingen. Reiny vertelde over de Vrije School in Zanzibar en hoe het hen af ging in deze tijden. Luid geroezemoes ontstond toen Reiny vertelde dat de meisjes vaak geen onderwijs krijgen, thuis blijven om in het huishouden te moeten helpen, en zelfs uitgehuwelijkt worden op hun 11e! Stel je voor…We vertelden over de voedselschaarste, en over gedwongen thuiszitten maar dan zonder mobieltje of internet. Een schrikbeeld beeld voor de Amsterdamse kinderen die natuurlijk zelf ook een zware tijd hadden gehad in de lockdown en blij waren weer naar school te mogen. Deze scholen hebben het nog steeds zwaar, en hebben onze steun nodig. “Helpen jullie mee?!” vroegen we. Waarop een luid geklap en gejoel volgde.

De WoW dag is een inzamelingsactie op 29 september, Michaelsdag. De leerlingen mogen zelf bepalen hoe ze geld inzamelen. Zo zetten ze zich direct in voor hun collega-leerlingen aan de andere kant van de wereld. Voor ons van het IHF is het fantastisch en hartverwarmend om dit te zien en we zijn iedereen van het Geert Groote College dan ook erg dankbaar!

En het werd een fantastisch feest !. De leerlingen gingen suppen, kanoën, korren, er waren flash-mobs en er was een spetterende kledingmarkt. De school leefde en bruiste weer en er werd veel geld opgehaald.
Het voorlopige bedrag is 1448 euro

Froukje van der Velden

WALDORF ONE WORLD : DE MIDDELBARE SCHOLIEREN WAREN WEER IN ACTIE.

In de Michaëlstijd (eind september en de weken daarna) zijn enkele middelbare vrijescholen in Nederland in actie gekomen voor de WOW-Day. Hier en daar is deze inzet voor "Waldorf One World (WOW)" al een traditie geworden die zo'n twintig jaar oud is. Het doel is om Waldorfscholen in andere landen, waar vaak veel minder financiële middelen zijn, te steunen in hun opbouw of in een noodsituatie. Vorig jaar is het Coronafonds in het leven geroepen om scholen te helpen het hoofd boven water te houden. Een groot deel van het geld dat de WOWactie opbracht gaat naar dit fonds. Op Michaelsdag kwam Reiny Jobse van het IHF naar Eindhoven om de leerlingen van het Novalis College te vertellen over wat het IHF allemaal doet voor de arme Waldorfscholen . Een belangrijk deel van haar presentatie ging over Haïti, waar in augustus een desastreuze aardbeving geweest is.
In de weken erna gingen de leerlingen op pad om geld in te zamelen. Een bijzondere uitdaging gingen enkele twaalfde klassers in Eindhoven aan : zij trokken door de stad om afval in te zamelen. Per kilogram lieten zij zich daarvoor sponsoren.

Ook waren er bij het Novalis College weer enkele groepjes die er met de fiets op uit trokken. Het succes van de fietsmarathons die enkele Novalis-leerlingen een paar jaar geleden zijn begonnen, werkt blijkbaar aanstekelijk.

Op de eerste foto ziet u een groepje dat op 14 oktober trots kon laten weten dat zij 120 km gefietst hadden die dag.

Doneren en het milieu sparen

Misschien bestelt u ook wel eens inktcartridges voor de printer thuis of voor die op het werk. Wanneer die gebruikt zijn, kunt u die laten recyclen.
Als u uw lege toner via 123inkt.nl laat recyclen kunt u er ook voor kiezen om het bedrag dat u voor het lege inktpatroon krijgt, direct over te laten maken naar het Internationaal Hulpfonds. Wilt u het proberen? Ga dan naar www.123inkt.nl/internationaalhulpfonds . Alle kleine beetjes helpen.

Francis van Maris.

WOW ACTIE DOOR DE STICHTSE BOVEN-BOUW ZEIST

Dit jaar hebben leerlingen en leraren van de Stichtse vrijeschool (bovenbouw) Zeist zich ingezet om geld in te zamelen voor twee initiatieven in Armenië. De actie is gestart op Michaelsdag en loopt nog door tot Sint Maarten, dus dan weten we pas het definitieve bedrag dat is opgehaald. Maar nu kunnen we al melden dat er ruim €17.600,- is binnen gekomen – een geweldig bedrag!!
O.l.v. Myrte Amons hebben 12e klassers aan de andere leerlingen in de school verteld over de projecten in Armenië - nadat Gooyke van der Schoot en ik aan deze klassen daarover hadden verteld. Vervolgens zijn in de school

alle klassen actief geworden met sponsorlopen, sponsor fietstochten, vuil ophalen, koken en bakken en dingen maken, om daarmee geld in te zamelen. Ook de leraren hebben zich nog laten sponsoren, door in de regen te gaan joggen, aangemoedigd door de leerlingen. Wat bijzonder, zoveel actie voor dit mooie goede doel!
De projecten waarvoor dit alles te doen was zijn Mayri en Shoghik.
Mayri biedt sociaaltherapie aan jongeren met een handicap. Er is muziek- en euritmie-therapie, een keramiekwerkplaats, een bakkerij, een naaiatelier, een café en een cateringafdeling, waar deze jongeren kunnen werken.
Shoghik vangt jongere kinderen met een beperking op én kinderen van vluchtelingen. Het blijkt dat die van elkaar kunnen leren! Er zijn schoolactiviteiten, excursies, spel, beweging, muziek, kunst en handvaardigheid.
De projecten Mayri en Shoghik waren eerst gehuisvest in de vrijeschool in Jerevan, maar zijn midden in de crisistijd in een voorlopige locatie gestart, om meer kinderen en jongeren met een beperking op te kunnen vangen én om vluchtelingenkinderen een veilige plek te bieden, waar zij kunnen herstellen van hun schokkende ervaringen. Voormalige soldaten vinden hier werk.
De ruimte is echter te klein en er wordt dringend gezocht naar uitbreidingsmogelijkheden. Er zijn nog veel meer kinderen en jongeren die in aanmerking komen om hiernaar toe te gaan. Armenië kampt behalve met de coronacrisis,

ook nog met de gevolgen van de recente oorlog om Nagorno Karabach. De burgers zijn het slachtoffer en vele mensen moesten vluchten. Ze zijn ontredderd, er heerst armoede, werkeloosheid en vertwijfeling om de verloren gebieden. Bijna iedere familie rouwt om omgekomen, gevangen genomen of vermiste jonge soldaten.
Deze mensen verdienen onze warme steun en daarom zijn we heel dankbaar dat de leerlingen en leraren van de Stichtse vrijeschool zo hun best hebben gedaan om dit enorme bedrag bij elkaar te krijgen! Het zal besteed worden aan de nieuwe huisvesting en aan alles wat nodig is om deze twee jonge initiatieven verder te laten groeien.

Anselma Remmers.

Brazilië

Draag een steentje bij

Brazilië is één van de landen die het hardst zijn getroffen door de covid-19 pandemie. Daardoor zijn er veel nieuwe regels en omgangsvormen ontstaan, ook op scholen. Zo zijn er landelijk nieuwe protocollen uitgezet wat betreft de hygiëne maatregelen op scholen. Er moet bijvoorbeeld meer afstand mogelijk zijn tussen de kinderen onderling in de klas. Dit betekent dat de klaslokalen groter moeten worden, of het aantal leerlingen in de klas kleiner. Ook moeten de sanitaire voorzieningen uitgebreid

en verbeterd worden.
Veel scholen die wij steunen voldoen niet aan deze nieuwe hygiëne eisen. Daarom moet er veel verbouwd worden en ook geïmproviseerd. We kijken naar de school Aldeia Akatu in Campinas, Sao Paolo. Het is een vrijeschool tot en met klas 8. Hoe gaan zij om met de nieuwe regels?

ALDEIA AKATU

Naast de nieuwe hygiëne maatregelen had Aldeia Akatu de afgelopen maanden ook te maken met een verhuizing. De school was namelijk gevestigd in twee gehuurde locaties. De eigenaar van één stuk land heeft dat dit jaar verkocht. Dat betekende dat Aldeia Akatu alle gebouwde klaslokalen moest opdoeken, verplaatsen en op de andere gehuurde locatie opnieuw moest opbouwen .

Gelukkig hadden ze dit voorzien en hebben ze de gebouwen zo geconstrueerd dat ze gemakkelijk op en af te breken zijn. Daarbij moesten ze vijf extra klaslokalen voor de lagere school bouwen en drie klaslokalen voor de kleuterklassen om aan de nieuwe hygiëne regels te voldoen.

De jaarlijkse steun van het IHF is met al deze aanpassing heel erg welkom. Ook zullen zij aanspraak doen op het Coronafonds van het IHF. Dit is speciaal opgezet om scholen door de coronacrisis heen te helpen. Want naast de directe gevolgen, zijn er ook de indirecte gevolgen van de covid-crisis, zoals deze nieuwe hygiëne maatregelen.

Het is nu namelijk zo dat de school nog niet volledig open kan gaan. Veel van de lessen zijn nog altijd online. Ongeveer 35% van de leerlingen gaat drie dagen fysiek naar school en de andere twee dagen krijgen ze online les. De rest van de kinderen krijgt nog 100% online les. Dit is afhankelijk van de les, de leraar en de specifieke omstandigheden per gezin.

Hier komt een nieuw lokaal

Dit is een hele uitdaging voor zowel kinderen, leraren, school en ouders. Maar Aldeia Akatu gaat door en de ouders helpen waar het kan met de constructie van de nieuwe gebouwen. De kinderen (en de ouders) kunnen niet wachten tot de constructie klaar is zodat ze weer naar school mogen! Helpt u mee zodat deze school weer volledig open kan gaan?
Froukje van der Velden.

U kunt de projecten, leraren en kinderen steunen met een (eenmalige of doorlopende) donatie op rekening van Internationaal Hulpfonds NL03 TRIO 0212 1950 50 . Vermeld erbij: Coronafonds of Brazilië.

Tanzania

HEKIMA WALDORF SCHOOL

Na een hele lange lock-down mochten de kinderen van Hekima weer naar school. Wat een plezier nu ze weer samen op het mooie terrein van de school kunnen spelen!

Op 21 augustus was er een afscheidsfeest van de leerlingen die examen hebben gedaan. Ze gaan in januari naar de middelbare school. Het was een prachtig feest . Alle klassen hadden een voorstelling voorbereid. Er was muziek. De dag was gevuld met plezier en gelach

Stukje bij beetje zijn we in staat geweest om enkele delen van het terrein te verbeteren. Het kleuterlokaal kreeg een nieuwe ingang en een nieuwe vloer. Het meest verheugd zijn we over het nieuwe Paviljoen. Het is tot stand gekomen door een samenwerking van ouders en

vrienden van de school. Het kan voor allerlei optredens en bijeenkomsten gebruikt worden.

Haïti

De aarde heeft weer gebeefd…

Grote delen van het land liggen in puin. Het houdt maar niet op in Haïti.

De ene ramp volgt op de andere. In 2010 was er al een grote aardbeving. In 2016 vernielde orkaan Matthew een groot deel van de huizen en de natuur; daken werden weggeblazen, bomen ontworteld of doorkliefd door weggewaaide golfplatendaken die als scheermessen door de lucht flitsten en vervolgens kwam er een enorme hoeveelheid regen over de dakloze huizen.

Toen het land enigszins weer opgebouwd was, was het onderlinge vertrouwen in de maatschappij totaal zoek. Een economische blokkade, een politieke impasse : anderhalf jaar was het extreem onveilig in het land. Het leven lag stil, de scholen werden uit veiligheidsoverwegingen gesloten. In 2019 werden die dan voorzichtig weer geopend.

Dit jaar, 2021, is er weer sprake van een catastrofe. De president is deze zomer vermoord met alle sociale, politieke en economische gevolgen van dien.

En op 15 augustus beefde de aarde weer. Een zware beving, met 7,3 op de schaal van Richter, trof Les Cayes en de omgeving. Het epicentrum lag op 30 km van de school die wij ondersteunen : L'Ecole du Village in Torbeck.
In Torbeck en de nabije stad Les Cayes zijn de meeste huizen vernietigd door het natuurge-

weld. Veel mensen hebben familieleden verloren, anderen hebben zware verwondingen opgelopen. Er zijn enkele gebouwen overeind

gebleven. Ecole du Village is er één van.
Het schoolgebouw, dat met IHF-steun is opgebouwd in 2017-18 staat er wonder boven wonder nog. Alléén de losstaande elementen in de school zijn vernietigd : de meubels en enkele apparaten. De rest van de omgeving is een grote puinhoop geworden.
Myriam Silien en haar man René, die de school opgericht hebben en besturen, kunnen zelf ook niet meer in hun eigen huis terecht. Net zoals vele anderen in het dorp, hebben zij ondertussen onderdak kunnen vinden op het schoolterrein. De school is een opvangcentrum geworden. Wanneer het weer kan, wil men proberen om het onderwijs weer op te pakken.
Met enkele bijdragen uit ons fonds voor noodhulp hebben we al kunnen helpen om in de eerste basisbehoeften zoals eten en drinken te kunnen voorzien; de hongersnood is groot en alle prijzen stijgen continu.
Meer hulp voor de ondersteuning van de collega's en de school, zal hard nodig zijn. Uw hulp is van harte welkom.
In volgende rOndbrieven en de website houden wij u verder op de hoogte van de ontwikkelingen.

Als u wilt doneren voor deze school, vermeld dan "Noodhulp Haïti" bij de overboeking.

Het schoolgebouw dient nu als noodopvang voor de kinderen en hun families, die vaak dakloos en zonder bestaansmiddelen leven. Maar dat is nog niet het ergste : De prijzen stijgen. De hongersnood groeit met de dag.

Atelier opgezet met IHF-steun

Het nieuwe gebouw heeft de aardbeving overleefd.

Nepal

In Nepal heeft de coronacrisis hard toegeslagen. Een maandenlange lockdown (meer dan negen maanden, met nog steeds onzekerheid over hoe verder) heeft er voor gezorgd dat heel veel Nepalezen zonder werk zaten, omdat ze hun spullen niet meer op straat mochten verkopen, winkels gesloten werden en allerlei andere diensten ook niet meer verleend konden worden.
De anders zo volle en drukke straten waren lange tijd nagenoeg leeg. Een vangnet zoals in

Nederland is er in Nepal niet.
De vrijescholen die er zijn in Nepal hebben dan ook erg geleden onder deze situatie. Ouders konden het schoolgeld niet meer betalen, of verlieten de stad, om bij familie in de kleine dorpen te gaan wonen, waar tenminste nog landbouw is en dus wat te eten. Daardoor konden ook de lerarensalarissen niet altijd meer uitbetaald worden, of de leraren trokken zelf weg. Vanuit de scholen hebben de leraren en medewerkers zich ingezet om voedselpakketten rond te brengen of anderszins hulp te verlenen. Online onderwijs was moeilijk te bieden, want veel van de kinderen hebben thuis geen computer.
De drie scholen die het IHF steunt, Maitreya Pathsala, de Himalayaschool en Ankuran, hebben het ternauwernood kunnen redden en kunnen nog veel steun gebruiken om uit dit dal op te krabbelen en een gezonde doorstart te kunnen maken. Het zou een enorme steun in de rug zijn, als deze drie scholen door geholpen kunnen worden!

Hieronder kort wat informatie per school; voor trouwe lezers van de rOndbrief al wel min of meer bekend.

Maitreya Pathsala , Pokhara

Aan de voet van het schitterende Annapurna--massief, in de stad Pokhara, ligt de vrijeschool Maitreya Pathsala. Deze school is gestart in 2015 en is sindsdien flink gegroeid, met nu een kleuterklas en een onderbouw van klas 1 t/m klas 7. De school staat op het terrein staat van een biologisch-dynamische boerderij met

koeien, rijst en een grote groententuin. De kinderen leren op school, maar maken dagelijks ook het boerderijleven mee. Ja, ook met rijstplanten helpen ze mee!

De initiatiefnemers, Ritman en Bhisnu, zijn zeer actief op alle fronten. Overdag geven ze les, in het weekend verzorgen ze trainingen en ouderbijeenkomsten en 's avonds vertalen ze boeken over de vrijeschoolpedagogie in het Nepalees. Ritman melkt twee keer per dag de koeien en Bhisnu kookt het eten (vers van het land) voor de kinderen. Ritman heeft ook de

opleiding gevolgd in India tot euritmist en geeft sinds kort dus ook euritmie.

Er is een team van betrokken leerkrachten en helpers. Met de opbrengsten van het land en door de leraren of helpers een woning op het land aan te bieden, worden veel schoolkosten bekostigd of in natura voldaan.
Ondanks de crisis bouwt de school verder en worden al voorbereidingen getroffen voor een bovenbouw.

Himalaya Waldorfschool

In januari 2019 opende de Himalaya Waldorfschool haar deuren in het noorden van Kathmandu, tegen de uitlopers van de Himalaya. De school is opgericht door Shiva Sapkota en zijn Nederlandse vrouw Ilse. Hun doel was en is, een vrijeschool voor kinderen uit alle lagen van de bevolking, arm en rijk, met een vrijeschoolleerplan dat geworteld is in de Nepalese cultuur.
Na een moeilijke start met allerlei tegenslagen én de coronacrisis, is er nu een fijn team van

leraren. De vrijeschoolpedagogie is nog vrij nieuw voor hen en Ilse begeleidt hen stap voor stap om zich daarin meer thuis te gaan voelen. De openheid is er en ook het enthousiasme, om te werken met hoofd, hart en handen.

Ankuran, KRMEF

Ankuran is de vrijeschool die deel uitmaakt van KRMEF: de Kevin Rohan Memorial Ecofoundation, gelegen ten zuiden van Kathmandu.
Dit is een initiatief, gestart in 2008 door Krishna Gurung en zijn vrouw, ter nagedachtenis van hun overleden zoontje, Kevin Rohan. Krishna groeide op in een dorp voor leprozen, omdat zijn ouders allebei lepra hadden. Hij zelf niet. Maar hij wilde graag het leven van deze mensen verbeteren. KRMEF biedt werkplaatsen, waar leprozen kunnen werken, of waar het

geld dat verdiend wordt, ten goede komt aan deze families.
Er is een boerderij, een woonhuis voor leprozen, een huis voor weeskinderen, een restaurant, een dokterspost en een leer- en stageplek voor jongeren uit de hele wereld.
Ankuran heeft een peuterklas, kleuterklas en de onderbouwklassen 1 t/m 6. Er komen veelal kinderen naartoe uit de arme gezinnen uit de omgeving. Er is een vast team van enthousiaste leerkrachten, die begeleid worden door Deborah Jacobs uit Zwitserland en andere gastdocenten.
De school groeit en het gebouw wordt te klein. Daarvoor is steun hard nodig, alsmede voor de kinderen uit gezinnen, die het schoolgeld door de crisis niet meer kunnen betalen.
Coronasteun voor Nepal komt ten goede aan deze drie scholen. Ook een school kan ervoor kiezen om deze scholen in Nepal te steunen. Als de school kiest om een (WOW-)actie voor de scholen in Nepal te organiseren, dan kan ik als portefeuillehouder naar de school toe komen om voor de leerlingen een presentatie te houden over deze drie initiatieven. Ik ken alle drie de scholen persoonlijk en kan dus uit de eerste hand erover vertellen.

Voor meer informatie kunt u contact met mij opnemen, per mail of telefoon:
Anselma Remmers
Portefeuillehouder Zuidwest Azië en Kaukasus
A.Remmers@internationaalhulpfonds.nl;
tel. 06 21664953

Namibië

Wie een boom plant brengt de hemel op aarde.(Confucius)

Met een project over water heeft de school in Windhoek, Namibië tegelijk ook een bomenplant-actie gelanceerd. De tiende klas heeft enkele tientallen bomen gekocht (gedeeltelijk zelf betaald), die ze samen met de tuinbouwleraar en een ouder op het schoolterrein hebben geplant.

De leerlingen gingen met de mentor naar een bomenkweker en de uitgezochte en gekochte bomen gingen in een "bakkie" mee naar school.

Langs het nieuwe sportveld werd een diepe geul gegraven. De geul is niet alleen voor het planten van de bomen, maar vooral ook om het water vast te houden als het regent. Vaak is het zo dat als het regent er in èèn keer heel veel water valt, wat vervolgens meteen wegvloeit, waarbij de vruchtbare aarde meegesleurd wordt. Door de geul is het de bedoeling dat het water beter bij de wortels terecht komt. Ook komt er een dikke laag compost in de geul voor de voeding van de bomen en op het laatst wordt alles afgedekt met gras.

Omdat het nu voorjaar wordt groeien de bomen prima en bloeien ze naar hartenlust. De bedoeling is dat als de bomen groter worden ze koolstofdioxide omzetten in zuurstof. En dat de leerlingen van de schaduw kunnen genieten in de pauze. Zo wordt natuurbeheer praktisch omgezet in realiteit.

Het grote voorbeeld in Afrika is naast Greta Thunberg de Keniaanse Ellyanne Wanjiku, die als negenjarige streeft naar een beter milieu door meer bomen te planten.

Bomen veranderen de wereld. Daar waar bomen in een woestijn geplant worden verandert de woestijn in een vruchtbare plaats. (Mooie documentaire nog steeds te vinden op VPRO Tegenlicht: groen goud 5 oktober 2014)

In Namibië leven veel bomen die zich aangepast hebben aan de enorme droogte die daar vaak heerst, zoals de Flessenboom, de Baobab en de Kokerboom (waarvan de holle takken door de San werden gebruikt om de pijlen op te bergen) en vele andere. In een stedelijk gebied krijgen deze bomen echter geen kans om te groeien, omdat ze door gebrek aan water er lang over doen om een BOOM te worden. Een Baobab wel 1000 jaar of meer.

Hoewel de leerlingen les krijgen in houtbewerking kennen ze geen bos. Veel bomen in de stad zijn aangeplante bomen, vaak ingevoerd uit andere landen. Het hout dat ze als lesmateriaal gebruiken komt uit het buitenland, want in Namibië is geen bos. Er staan bomen, maar een bos met varens en mos bestaat niet in Namibië.

De leerlingen hebben zelf een "Learners Company" opgericht. Op hun vrije middag werken ze in het handenarbeidlokaal en wat ze daar maken verkopen ze op de biomarkt, die elke zaterdag op het terrein van de Christengemeenschap gehouden wordt. Op het moment worden er veel gitaren gebouwd en andere instrumenten, zoals Djembes en Mbiras. Ook kleinere gebruiksvoorwerpen, zoals lepels, bezems, schalen, kistjes ed. worden graag gemaakt. Het stimuleert de leerlingen, om hun mooie houten producten te koop aan te kunnen bieden en de houtsoorten te leren kennen, maar ook om te weten dat bomen meehelpen om de aarde gezond te maken en door verstandig gebruik van de bomen je eerder iets toevoegt dan iets afbreekt.

Irene Storm

Als u de school wilt steunen kunt u geld over maken op de rekening van
Internationaal Hulpfonds NL03 TRIO 0212 1950 50 met vermelding: Namibië

Ecuador

Nina Pacha in tijden van corona.

Sinds het uitbreken van de covid-19-pandemie is de situatie in veel landen en dus ook op de scholen veranderd. In Nederland wennen de kinderen er stap voor stap aan dat het "normale" schoolleven weer gewoon doorgang kan vinden. In andere landen is dat nog niet het geval. Bijvoorbeeld in Ecuador.

Nina Pacha, de Waldorf-school in de buurt van

de hoofdstad Quito, is in de maand september begonnen met het derde jaar waarin online-onderwijs aangeboden moet worden. De maatregelen van de overheid lieten het begin september nog niet toe dat de kinderen weer gewoon les konden krijgen op school. Voor de kinderen is dit een lastig gegeven, datzelfde geldt voor de ouders en de leerkrachten die voortdurend voor de voortgang in het onderwijs moeten zorgen terwijl de contacten tussen de school en de gezinnen heel beperkt bleven.

11 oktober 2021. De eerste echte schooldag voor

een beperkt aantal kinderen.

Gelukkig mogen vanaf 11 oktober 2021 de kinderen in kleine groepen voor èèn dag per week naar school gaan. Hopelijk is dit het begin van een ruimere heropening van de scholen. Tot die tijd blijft online-onderwijs nog voor een groot deel noodzakelijk.

Bericht van 10 oktober 2021 : "wij zijn blij omdat wij vanaf maandag de kinderen op school mogen ontvangen, om te beginnen één dag; dat kan dan gaandeweg meer worden".

Het leerkrachtenteam heeft echter niet stil gezeten. Hoewel het niet mogelijk was om op school, in de lokalen en met zoveel mensen tegelijk lessen te organiseren, ontstonden er toch mogelijkheden voor fysieke ontmoetingen. Af en toe kon men momenten creëren waarop de kinderen elkaar en hun juffen en meesters toch konden ontmoeten : excursies van enkele dagen in de prachtige natuur van de Ecuadoriaanse bergen behoorden toch tot de mogelijkheden. Met de klassen waarmee dat mogelijk was, heeft men deze tochten dan ook ondernomen.

Diplomeringen in corona-tijd.

De dragende leerkrachten van de school hebben in deze moeilijke periode ook hun eigen leraarschap verder ontwikkeld. De cursus vrijeschoolpedagogie die zij al enkele jaren in Peru konden volgen, kon met gebruik van digitale contacten, in 2021 toch weer plaatsvinden. Deze cursus, die wij vanuit het IHF ondersteund hebben, is nu afgerond. Drie leerkrachten hebben deze cursus succesvol beëindigd : Moíses Arcos, Elga

Alquinga en Gaby Chacha. Bij de afsluitende Zoom-conferentie waren vanuit de Europese antroposofische organisaties Florian Oswald en Nana Göbel ook van de partij.

Op de foto hierboven de afsluitende bijeenkomst van de cursus. Op de foto kunnen sommigen wellicht bekende gezichten herkennen: Nana Göbel, Florian Oswald, Moíses Arcos en Gaby Chacha.

Ook Ismael Muela, die de kinderen van Nina Pacha erg enthousiast maakt met zijn gymnastieklessen, heeft zijn cursusdiploma gehaald : in Colombia was hij jarenlang bezig met de opleiding Bothmergymnastiek.

Erkenning als vrijeschool!

Naast deze Waldorf-certificaten heeft de schoolgemeenschap Nina Pacha in deze moeilijke tijd ook de officieel erkende status van Waldorfschool gekregen en is dus opgenomen in de grote lijst van vrijescholen, die elk jaar door de Internationale Conferentie van Waldorfonderwijs gepubliceerd wordt. Een mooie erkenning voor het noeste werk van de leerkrachten.

Het blijft echter lastig om de school draaiende te houden. Veel Ecuadorianen, onder wie veel ouders van de school, hebben de door de covid-19-crisis geen werk meer. Hiervoor is een speciaal fonds, genaamd Sinchi Waldorf, opgericht om o.a. voor gezinnen die het moeilijk hebben op financieel gebied, te helpen zodat hun kinderen verder naar school kunnen gaan. Deze vorm van solidariteit tussen de Ecuadoriaanse ouders blijkt echter niet voldoende om alle noden te lenigen.

Francis van Maris

Wilt u ons helpen met het ondersteunen van de mindervermogende gezinnen zodat de kinderen naar school kunnen blijven gaan?.

U kunt uw bijdrage over maken op de rekening van Internationaal Hulpfonds:

NL03 TRIO 0212 1950 50 m.v.v. Ecuador

India

MIJN EURITMIE-REIS, met dank aan het IHF

Mijn reis om euritmie te leren begon in het jaar 2013. Mijn man en ik waren op zoek naar alternatief onderwijs voor mijn kinderen.
We leerden over een Waldorf-geïnspireerde school in onze stad, Mumbai. We bezochten de school, maar helaas was er geen plaats voor nieuwe leerlingen. Ze gaven ons formulieren voor het volgende jaar en een boekje met informatie over de Waldorf-Filosofie. Het was een nieuw concept voor ons, maar het sprak ons aan en omdat ik er meer over wilde weten, ben ik de lerarenopleiding gaan doen. Ik heb de basis- en gevorderden-cursus afgerond. Na twee jaar training, ging ik werken bij de kleuterschool. Tijdens mijn opleiding was één van de onderwerpen euritmie. Dat vond ik erg leuk en ging op zoek naar een euritmieopleiding… maar die bestond toen nog niet in India.
Een jaar later vertelde een collega echter, dat er in Hyderabad een euritmieopleiding zou gaan starten. Ik heb toen meteen naar de school in Hyderabad geschreven. Daar verwezen ze mij door naar de Engelse docenten van de opleiding: Daniel en Diana Skinner. Zij komen van de London School of Eurythmy. Zo schreef ik mij in, zonder te weten waaraan ik precies zou beginnen.
Hyderabad is ver van Mumbai en tot die tijd had ik nog nooit alleen gereisd. Een paar dagen voordat de cursus begon, reisde ik met mijn man naar Hyderabad. We bezochten de school waar de cursus plaatsvond en de plek waar ik zou verblijven. Het was spannend, maar ik was er klaar voor.

Zo begon mijn 'euritmie-reis', module na module. Het bleek, dat elke module (vijf keer per jaar) steeds in een andere stad was, bij een andere vrijeschool in India. Dus we reisden vijf keer per jaar naar steeds een andere plek. Elke module duurde tien dagen en vond steeds om de maand plaats. Tussendoor oefenden we thuis, wat we in de modules geleerd kregen. En elke zondag ontmoetten onze leraren ons online en hielpen ons als we problemen hadden. Naast de drie vaste docenten voor euritmie en spraak, waren er nog veel andere leraren uit verschillende landen, die ons bezochten om

ons les te geven. Ik heb dus heel wat nieuwe mensen ontmoet. Steeds waren er weer verschillende dingen om van hen te leren, steeds moest ik weer omgaan met verschillende situaties.
Euritmie leren was één ding, maar elke keer nieuwe ervaringen opdoen was iets anders. Ik heb dus niet alleen eurimtie geleerd, maar ook veel levenslessen. Eén incident wil ik delen. Ik was erg slecht in het gebruik van gadgets op dat moment. Ik wist zelfs niet hoe ik Google Maps moest gebruiken. En het gebeurde dat ik bij één van de modules naar Bangalore moest reizen. Mijn vlucht liep vertraging op en ik bereikte de stad in de late avond. De plek waar ik heen moest was aan de rand van de stad. Ik nam een taxi vanaf het vliegveld, maar vanwege het verkeer werd het laat en kon ik de plaats niet vinden. Na een uur liet de taxichauffeur me alleen achter op de weg en vertrok. Het was 21.00 uur. Het was beangstigend. Ik huilde

en ik wist niet wat ik moest doen. Toen belde ik mijn man en hij leerde me om Google Maps te gebruiken. Gelukkig was de plaats in de buurt, maar ik kon het toch niet vinden omdat het donker was. Uiteindelijk arriveerde ik, maar er was geen avondeten meer voor mij…. Voor mij was dit een heel gebeuren, want zoals gezegd wat reizen betreft was ik niet veel gewend.
Eén van de grootste uitdagingen was om de opleiding gefinancierd te krijgen. Vijf keer per jaar reizen betekende steeds weer reiskosten, kosten voor verblijf en voeding. en het aanschaffen van boeken, euritmieschoenen en jurk, koperen staven enz. Mijn man is bij ons de kostwinner. Hij moet voor ieders behoeften zorgen. Mijn schoolinkomen was niet zoveel, dat ik mezelf kon onderhouden. Ik deelde mijn zorgen met mijn docenten en ze vertelden me over de beurs aangeboden door het IHF via Anselma Remmers. Ze kwam in mijn leven als een engel die al mijn problemen oploste. Ze heeft vanuit het IHF het cursusgeld en de meeste reiskosten kunnen vergoeden. Dat was echt een grote opluchting.
Nu zit ik in mijn zesde jaar. Dit jaar moeten we al onze presentaties, onderzoekswerk enz. online opsturen. De cursus zou aanvankelijk vijf jaar duren, maar vanwege de pandemie is er nog een jaar aan toegevoegd. Vorig jaar en dit jaar konden onze leraren niet naar India reizen, maar ze zorgden ervoor dat we onze lessen via zoom konden doen. Ze begeleidden ons op alle mogelijke manieren. Ik ben gezegend met leraren zoals zij.
Nu de opleiding bijna is afgrond, probeer ik wat ik geleerd heb in de praktijk te brengen. Ik heb altijd al met jonge kinderen willen werken en hen zoveel mogelijk willen helpen in hun groei-jaren. Op dit moment zijn de scholen echter gesloten vanwege covid. Daarom geef ik nu een euritmie-workshop voor kinderen en volwassenen online. Dat is natuurlijk lang niet zo fijn als live, maar toch genieten de kinderen ervan. Ik merk dat ik juist in deze moeilijke tijden iets te bieden heb om mensen te helpen. Iedereen die meedoet aan de cursussen die ik aanbied, voelt zich goed en gemotiveerd. Zo probeer ik mensen te helpen met deze bewegingskunst. En door dit te doen blijf ik zelf ook gemotiveerd. Bepaalde oefeningen heb ik vertaald in Gujarati (mijn moedertaal), zodat mijn moeder en andere oude mensen die geen Engels spreken, ook mee kunnen doen. Ik gebruik Sanskriet voor de gedichten, om een verbinding te maken met onze oude Indiase cultuur.
Dit alles is mogelijk geworden dankzij de hulp van het IHF, voor mij in de persoon van Anselma, en dankzij onze gerespecteerde docenten, die de moeite namen om vijf jaar lang om de maand naar India te reizen. Ik ben zo gezegend omdat God me gegeven heeft waar ik om gevraagd heb. Ik wil iedereen bedanken die deze reis voor mij mogelijk heeft gemaakt. Dus ook de donateurs van het IHF.

Sejal Mehta, Mumbai, 20 juni 2021

Interview

'We zijn één gemeenschap met wel twee duizend vrijescholen, waarvan de helft arme scholen.
Ik hoop op meer steun voor deze scholen'

Interview met Reiny Jobse

Wie ben jij in het kort en wat zijn jouw passies?

Ik ben 72 jaar oud, getrouwd met een antroposofisch huisarts. We wonen aan de rand van Amsterdam. We hebben een grote tuin waarin we bijna al ons eten zelf verbouwen. We houden er kippen en bijen. We zijn dan ook veel in de tuin bezig. Mijn interesse gaat vooral uit naar de natuur en de dierenwereld. En natuurlijk naar mensen, juist ook in verre landen. Vandaar dat ik veel verre reizen gemaakt heb. Mijn andere passie is de literatuur. De wereld komt naar je toe via teksten. Als kind las ik al veel, mijn familie trouwens ook. Mijn vader was leraar Nederlands en zelf heb ik 35 jaar lang op de vrijeschool Nederlands gegeven.

In het contact met leerlingen stond ook de literatuur centraal. Door te lezen over andere mensen kunnen kinderen de wereld leren kennen en zichzelf ontwikkelen.

Wat inspireert jou?
De ontwikkeling van kinderen tot zelfredzame, vrij denkende volwassenen. 'Maak je dromen waar' klinkt altijd zo leuk, maar als je niet eens weet wat jouw dromen zijn weet je ook niet hoe ver je kunt komen. Kinderen en volwassenen help ik graag een weg in te slaan waarvan ze nooit gedacht hadden dat ze daar terecht zouden kunnen komen. Dat kan door het werk bij het IHF. Ze hoeven mij niet eens te kennen! Dat ik het mogelijk kan maken voor een ander, geeft mij ontzettend veel energie.

Hoe is het IHF op jouw pad gekomen? Hoe ben je betrokken geraakt?

Ik gaf les op de Vrijeschool in Amsterdam. Daar werd altijd het Michaëlsfeest gevierd. Bij de organisatie daarvan kwam het idee in mij op om met de leerlingen iets voor arme kinderen te doen. Ze mochten zelf weten hoe ze geld bij elkaar zouden krijgen. Ik had dit leuke plan, maar ik moest nog wel een goed doel bedenken waar het ingezamelde geld aan gedoneerd kon worden. Een ouder bracht toen een project voor straatkinderen in Johannesburg bij mij onder de aandacht. Er werd contact gelegd en we hebben uiteindelijk veertien jaar lang, via het Michaëlsfeest, geld kunnen doneren aan dit mooie project. Ik heb het project meerdere malen bezocht, zelfs een keer met twee leerlingen van onze school.
Claartje Wijnbergh mag niet ontbreken in dit verhaal. Zij was leraar op dezelfde school als ik en is later verhuisd naar Afrika. Zij heeft vrijescholen in Afrika mogelijk gemaakt voor zwarte kinderen en was echt een voorbeeld voor mij.
Toen ik met pensioen ging

kende ik inmiddels wat mensen die bij het IHF betrokken waren. Ik wist toen zeker dat ik daar ook voor wilde werken. Ik mocht de nieuwsbrief maken. Van een zwart-wit blaadje op A4formaat werd het dit kleurige blaadje. En na enkele jaren kreeg ik de portefeuille Oost-Afrika, een droomwens van mij.

Waarom juist Oost-Afrika als portefeuille?

Ik ging veel naar Zuid-Afrika voor de straatkinderen. En maakte ook enkele reizen naar Kenia en Tanzania, Namibië. Afrika sloot ik meteen in mijn hart, ik werd verliefd op het land. Daar zijn zulke fantastische mensen! Je werkt met mensen die eigenlijk zó weinig bezitten en toch veel energie hebben. De mensen zijn warm en hartelijk, ze zijn altijd enthousiast.

Waar loop je tegenaan binnen het IHF en wat zou je graag anders willen?

Ja, weet je, je doet met een heel stel mensen werk op vrijwillige basis en je probeert zo goed mogelijk samen te werken. Dat lukt meestal wel. Maar helaas is er altijd een tekort aan donateurs. Ik vind dat het lastigst. Geld drijft ons en het is ook het enige wat wij kunnen bieden. Bijna alle kinderen die wij naar school helpen gaan, krijgen een maaltijd op school. In veel gevallen is dit de enige maaltijd die zij op een dag krijgen. De ouders kunnen weinig bijdragen aan de school. En de leraren moeten opgeleid worden, dat kost geld.

Hoe zie jij de toekomst van het IHF?

Ik heb als wens dat wij meer contact kunnen krijgen met de vrijescholen hier in Nederland. Dat wij ze zo ver kunnen krijgen dat zij een bijdrage leveren aan het werk van het IHF. We hebben het niet slecht hier op de vrijescholen in Nederland. Een jaarlijkse bijdrage van scholen of ouders zou zo ontzettend veel helpen. We zijn één gemeenschap, de Waldorf-beweging, met wel twee duizend, vrijescholen waarvan de helft arme scholen. De arme scholen beseffen dat zij bij een gemeenschap horen en dat vinden ze ongelooflijk mooi.
Maar zonder hulp van andere buitenlandse organisaties als IHF, of de Freunde der Erziehungskunst zouden zij niet kunnen bestaan. Samen kunnen wij zorgen dat kinderen zich ontwikkelen tot zelfredzame, vrij denkende volwassenen. Als de scholen hier aan meewerken brengt dat ook weer vreugde voor de leerlingen hier.
Vishma de Keijzer.

Met de aanschaf van deze varkentjes, geluksbrengers volgens mensen in Zuid-Amerika, ondersteunt u het IHF.

Markten

Eindelijk kan ik de dozen met euritmieschoenen weer van zolder halen. Ik controleer de inhoud, bundel de schoenen op maat en kleur en zet vervolgens de dozen in mijn auto. De afstand Arnhem - Den Haag is ruim vijf kwartier rijden, dus dat betekent voor mij morgen vroeg uit de veren. Ik kan met de marktspullen van het IHF aanwezig zijn bij het 101e jaar eurithmiesymposium (nogmaals dank organisatie) Juist deze week kreeg ik een noodkreet

van Daniel Yi uit Lima: kan je weer eurithmieschoenen bestellen, we mogen weer aan de gang na 18 maanden lockdown. Alles heeft stilgelegen. Direct komt mij zijn kleine schoenenzaak en naaiatelier voor ogen. Ik was daar ruim 2 jaar geleden op bezoek en kreeg een uitgebreide rondleiding. Midden in Lima, in de straat die uitkomt op het grote kerkplein, heeft hij zijn zaak. Beneden een schoenenwinkel en boven het naaiatelier met het nodige gereedschap. Achter een van de naaimachines zit een vrouw die van de vooraf geknipte onderdelen vliegensvlug een eurithmieschoen in elkaar zet. Deze vrouw heeft werk en dat is heel wat in Peru. In de etalages zie ik boeken van Rudolf Steiner staan. Ik vraag wat zijn verbinding met de antroposofie is. Het blijkt dat hij vele antroposofische initiatieven in Lima kan ondersteunen met de verkoop van de eurithmieschoenen.

Maar nu ben ik op weg naar Den Haag, ik hoop dat de verkoop goed zal zijn zodat ik weer een grote bestelling kan plaatsen.
De eerste klant van de ochtend is een jonge euritmie student en op zijn vraag: heb je ook

euritmie schoenen maat 45, kan ik gelukkig ja zeggen. Hij is blij met zijn schoenen, eindelijk een paar goed zittende schoenen.
In de loop van de dag kan ik meer mensen gelukkig maken met een paar eurithmieschoenen. Als ik dan ook nog het verhaal van Daniel vertel wordt men nog enthousiaster. Dus eigenlijk dans ik op schoenen met liefde, zegt iemand. Een mooie uitdrukking en ik bedenk dat het woord liefde hier zeker van toepassing is.
De liefde waarmee het IHF zijn werk doet klinkt in alle projecten door.
De volgende dag tel ik de opbrengst, ik kan het haast niet geloven. Op het symposium waren 60 mensen aanwezig en ik verkocht voor € 500.Bij dit bedrag zit ook een gedeelte van de verkoop van de prachtige poppen die ik laat maken in een poppenatelier in Cusco maar daar later meer over.
Een dag later maak ik de bestelling voor Lima klaar en met een tevreden gevoel druk ik op de knop verzenden.

Werkt u op een vrije school en organiseert de school een markt, ik wil heel graag komen om meer mensen te laten dansen met liefde. Of een poppenmoeder gelukkig maken met een prachtig poppenkind. Of misschien wilt u als euritmie juf, alle kinderen leren dansen op deze prachtige schoenen.
Laat u mij weten wanneer er een markt is?
U kunt natuurlijk ook een bestelling via de IHF website doen.

Stasja van Suchtelen

Brazilië

Een lege school

Vale de Luz

In de vorige rOndbrief lazen jullie al over Vale de Luz, de publieke school in de staat Rio de Janeiro. Aangezien Vale de Luz een publieke school is gaan de armste kinderen van de omgeving naar deze school. Veel gezinnen kampten met armoede en wanhoop doordat veel banen verloren gingen. De school zette zich enorm in en voorzag elk gezin van voedselpakketten. De school was een pilaar voor de gemeenschap, zowel op het gebied van basisbehoeften als voeding, maar ook op sociaal gebied door steun en hoop te geven.

Nu heeft de school Vale de Luz zelf hulp nodig. Want de school voldoet niet aan de nieuwe 'hygiëne maatregelen' die landelijk in Brazilië zijn uitgerold. Vale de Luz is een fantastische school, maar het gebouw heeft zijn beste tijd gekend… De school is gevestigd in een voormalig woonhuis rondom een patio en de klaslokalen bevinden zich in oude bediende- kamers. Deze zijn dus veel te klein en bovendien zeer verouderd. Wat dit betekent is dat de school niet open mag voordat er aanpassingen in

het gebouw zijn gerealiseerd. Online lessen zijn niet-functionerend, aangezien deze arme gezinnen vaak geen computer hebben. Dit betekent dat tot de school weer open mag, kinderen geen scholing krijgen, met enorme leerachterstanden als gevolg.

Door de geliefde status die Vale de Luz in de gemeenschap heeft zetten veel vrijwilligers zich in voor de verbouwing. Maar het ontwerp en de daadwerkelijke constructie zal toch echt door professionals uitgevoerd moeten worden. Dit en de materiaalkosten komen uit op 195.000 reais, dat is zo'n 35.000 euro.

Dit is een enorm bedrag voor een staats-gefinancierde school als Vale de Luz, die een miniem budget heeft waarmee ze de school

draaiende moeten houden.
Daarom wil ik jullie vragen om een donatie over te maken naar deze inspirerende school. Zodat de verbouwingen gerealiseerd kunnen worden en daarna alle kinderen eindelijk weer terug naar school kunnen gaan.

Froukje van der Velden

Filippijnen

Camot Cogon School

Waar de zaden groeien.
"Meer en meer zien we in de vlinder het idee van de metamorfose. In het bos zien we niet het onvruchtbare, maar het ademende. In het water, dat altijd vertrekt en altijd weer terugkomt, ervaren we de eeuwigheid."

Mary Oliver

"Dít is mijn school, mam."
"Anak, we zijn nét door de poort. Je hebt de leraren nog niet eens gezien en verder nog niets."
"Maar ik weet 't zéker."
Dit gesprekje is niet ongewoon voor ouders en kinderen die voor het eerst de Gamot Cogon Waldorf School bezoeken. Als je namelijk door de bamboe poort stapt en het soms modderige pad opstapt, dat over het schoolterrein kringelt, dan lijkt het alsof je terug gaat in de tijd. Het is alsof je een diepe ademteug met frisse lucht neemt, als je die aparte bamboe klasgebouwtjes ziet in de lokale stijl, waar overvloedig allerlei groene planten tegenaan groeien. De leraren praten er vaak over wat het nu is, dat dit effect op de mensen heeft - en speciaal op kinderen - dat zo spontaan optreedt na door de poort gestapt te zijn. Er is één antwoord, dat steeds weer terugkeert: de Natuur.

Op de Gamot Cogon school is "buiten" ook de klas. Het buiten zijn – of het nu tijdens het spel is, bij de tuinbouwles, of bij het observeren – is een belangrijk deel van het leerplan en van de schoolcultuur. Dr. Raoul Cañonero is orthopedisch chirurg en ouder van de school. Hij geeft ook Menskunde en Botanica in de hogere klassen en hij moedigt de leerlingen aan om meer te bewegen en om meer buiten te zijn. Hij zegt: "Lichaamsbeweging versterkt de fijne en grove motoriek van het individu. Als je in de natuur beweegt – op je blote voeten loopt, in bomen klimt, balanceert op een touw – dan stimuleer je je evenwichtszintuig, je gevoelszintuigen en je ruimtelijk inzicht. En dat staat allemaal in verhouding tot het brein.
De aangeboren liefde voor de natuur wordt gevoed al op de kleuterschool, waar de kinderen iedere week op een "Natuur-wandeling" gaan op het schoolterrein van zo'n 5 hectare, maar ze kunnen ook nog verder lopen op het 16 hectare grote grasland, waarop de school staat. De kinderen bezoeken de bijenkasten of loeien terug naar de koeien die er grazen. Ze rapen goudkleurige bladeren op of verzamelen vreemd gevormde stenen en andere schatten, die ze meenemen naar de klas of zelfs naar huis om ze als een cadeautje aan hun ouders te geven.
De leerlingen in de lagere klassen zorgen voor de planten in potten en vanaf klas 3 hebben ze een 3 weken durende periode met allerlei ervaringen over de boerderij. Ze zijn iedere morgen buiten; ze bewerken een stukje grond, planten van alles en verzorgen hun gewas tot aan de dag dat ze hun rijst kunnen oogsten en hun groenten. Dat wordt met een enorme vreugde gedaan! De kers op de taart is als ze even op de karbouw mogen rijden, die het rijstveldje heeft geploegd, of als ze het boerenwerk doen in de regen of als ze de lesdag hebben doorgebracht met koken en eten en het delen van het voedsel dat ze zelf hebben geproduceerd. Tuinbouw-les wordt vanaf die klas een wekelijkse gewoonte voor iedere niveau tot aan klas 10. Dat houdt dan ook in: een composthoop maken, vruchtwisseling, het leren van duurzaamheidsconcepten en verschillende vormen van groente afwisselen om de aarde en het ecosysteem gezond te houden. Meneer Aeon Apa is de tuinbouwleraar voor de middenklassen en de bovenbouw en hij is gespecialiseerd in bio-dynamische landbouw. Hij moedigt de leerlingen aan om praktisch aan het werk te gaan, met de handen in de grond!

Een van hun grote jaarlijkse acties is een biodynamische composthoop te maken door afwisselend verschillende lagen van plantmateriaal en koeienmest op te tasten. Aeon vertelt vaak hoe de leerlingen reageren als ze voor het eerst de koeienmest moeten opscheppen! Maar uiteindelijk wordt het scheppen en het rijden met de kruiwagens zelfs een populair baantje. De composthopen worden behoorlijk groot; 6 ft hoog, 6 ft breed en 12 ft lang. (1ft = 30 cm) Maar gedurende de volgende maanden observeren ze deze hopen en zien dan hoe ze langzaam slinken tot een fractie van hun oorspronkelijke maten en dan zijn veranderd in vruchtbare aarde. Hij zegt:
"Als de compost klaar is, dan laat ik ze allemaal een handje aarde pakken en ruiken. Dan zien

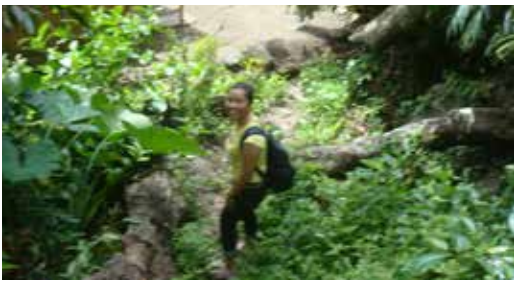

ze hoe het materiaal zich heeft omgevormd. Daarbij komt, dat het maken van deze hopen een bijzonder spel is van samenwerking, teamwork en gemeenschapszin. Vanuit een spiritueel gezichtspunt beleven de leerlingen dit composteringsproces als een beeld hoe alles in de cyclus van het leven ooit tot chaos gaat vervallen, om daarna weer de vruchtbaarheid te verzorgen voor de volgende generatie."
Aeon vertelde ook, hoe in 2019 de meeste studenten van de 11de en 12de klas een conferentie bijwoonden over Organische Landbouw voor tuinders en landbouwers. Veel van de aanwezigen merkten hoeveel gevoel en interesse de leerlingen al hadden voor duurzame landbouw. "Maar", zegt Aeon, "wat heel opmerkelijk was, dat ze merkten, dat niet alleen hun kennis groot was, maar vooral hun idealen, waarden en hun bevlogenheid als ze spraken over de noodzaak van verandering omwille van een betere toekomst. Om deze jonge mensen te zien met zo'n sterke wens om ervoor te zorgen, dat de aarde en de maatschappij beter gaat worden, was een inspirerende ervaring voor veel van de aanwezigen."
Het in de Natuur zijn is ook ingebed in andere vakken. Enkele studenten schrijven een Haiku vanuit een boom. Anderen creëerden vluchtige mandala's van steentjes en takjes. Veel leerlingen zie je vaak op het gras zitten met een schetsboek en potlood, als ze planten moeten tekenen voor hun biologieles, of zelfs worden in de literatuurlessen thema's uit de natuur besproken en gelezen. Een leerling vertelde lachend hoe ze naar huis rijdt in de jeepney (busje) en daar leerlingen van andere scholen ziet in hun keurige witte schooluniform, terwijl er bij haar vaak moddersporen zitten op haar schoenen, haar broek en haar gezicht. Ik vroeg of ze daar een beetje mee zat of er last van had, maar ze zie: "Nee, Ms. Anna, het betekent dat ik een hele leuke dag heb gehad!"
Kinderen voelen eigenlijk precies aan, dat de ontmoeting met de natuur een diepe behoefte in hun ziel voedt. Als opvoeders op een Waldorf school hebben we een grotere taak dan alleen maar lezen-en-schrijven aan te leren. Rudolf Steiner zegt daarover: "We moeten de kinderen zó opvoeden, dat ze in staat zijn om de wereld en de mensen om hen heen waar te nemen. Dat is het fundament voor het sociale leven." Tegen de tijd dat onze leerlingen de 12de klas verlaten, is het onze hoop, dat zij een sterk gevoel van liefde en eerbied hebben voor hun omgeving en dat ze begrijpen hoe sterk onze levens daarmee verbonden zijn.
Ze zouden iets van de geest van de Natuur moeten herkennen: hoe de hemellichamen de plantengroei beïnvloeden, hoe de bomen het weer beïnvloeden, hoe alle elementen in de natuur, industrie en het menselijk leven met elkaar verbonden zijn.
"Dít is mijn school, Mam."
Zaden hebben een passende omgeving nodig om te groeien en om te worden tot een prachtige plant. Kinderen weten dit en we kunnen ons gelukkig prijzen dat we in staat zijn op ze een veilige, gezonde plaats te bieden waar ze kunnen groeien en waar ze kunnen ontdekken wíe ze zijn en ze in staat te stellen hun plaats in de wereld te vinden.

Anna Theresa Slater

Zuid-Afrika

New Muizenberg.

Molweni abahlobo! ("hallo vrienden" in Xhosa)
Aan de zuidkust van Zuid-Afrika in de bocht met het schiereiland waar de Zuidkaap ligt, liggen veel kleine vissersdorpen. Een ervan is Muizenberg. In 2015 is daar een nieuw initiatief ontstaan voor het oprichten van een vrije school: New Muizenberg.

De leraren van de school zijn allen op de lerarenopleiding in Kaapstad geweest. De leraar voor de nieuwe eerste klas voor 2022 is een student, die een aantal jaren door het Internationaal Hulpfonds gesponsord is.
Het schooltje is nog klein, er zijn maar 66 leerlingen. De klassen niet groter dan 15 leerlingen. Maar omdat de school in zo'n mooie bocht ligt zijn er daardoor veel verschillende bevolkingsgroepen. Kinderen van Vrygrond, Steenberg, Khayelitsha, Muizenberg Dorp en Masiphumelele komen daar bij elkaar. Ieder met een andere culturele achtergrond.
Ook hier was er lockdown, maar het kleine lerarenteam is niet bij de pakken neer gaan zitten maar heeft hard aan de nieuwe toekomst gewerkt onder het motto: waar passie is, support en vertrouwen daar openen er onverwachte deuren.
Zo konden ze in 2021 een prachtig pand huren in de "Vlei" waar ze met de vijf groepen, die daarvoor over verschillende plekken verspreid zaten voor het eerst met elkaar onder één dak passen. Buiten de schooltijden wordt het gebruikt door andere groepen of privé en dat levert weer wat geld op.
Er is een nieuwe regeling voor het schoolgeld gemaakt op basis van een bepaald procent van het inkomen, zodat de leerlingen in verhouding allemaal evenveel betalen. En er is een speciaal fonds opgezet om kosten te kunnen dekken als er geen inkomen is.
De intentie is om binnenkort door te groeien naar zeven klassen.
De leraren zoeken naar kunstenaars, die met de kinderen kunnen aan de verschillende kunstvormen kunnen werken, en naar ondernemers, die de kinderen op hun gebied kunnen onderwijzen, zodat de opleiding zo breed mogelijk wordt gemaakt.
Intern maar ook met ouders en andere belangstellenden worden bijeenkomsten georganiseerd, zodat ook de ouders in contact komen met de achtergronden van de lessen die de kinderen volgen.

Nu de koude mist waar de zonnestralen zo mooi doorheen schijnen optrekt en de warmte van de zon in het voorjaar weer voelbaar wordt komt er plots een nieuw pand met voldoende speelruimte eromheen vrij, waar de school in kan groeien.
Het voordeel van dit nieuwe pand is dat het gekocht kan worden in tegenstelling tot het huidige pand dat gehuurd wordt.
Er worden nu allerlei acties ondernomen om dit pand te kopen zodat de zekerheid van de school beter gewaarborgd is. En de school ook zekerder is om in de toekomst de hogere klassen te kunnen huisvesten.
Irene Storm

Als u bij wilt dragen om dat mogelijk te maken stuurt u dan uw bijdrage naar
Internationaal Hulpfonds -- bankrekening : NL03 TRIO 0212 1950 50 m.v.v. Z-Afrika.

Guatamala

Diego is eindelijk “maestro” in de vrijeschool-pedagogie.

Ondanks de corona-lockdowns kon de opleiding tot vrijeschoolleerkracht in Cuernavaca (Mexico) toch doorgaan in 2021. Dit jaar vond de cursus niet plaats bij het Centrum voor Antroposofie C.D.A.. De cursussen en het werk werd onder cursisten en docenten online gedeeld.
Op deze manier kon Diego Sacach Mendoza van Escuela Caracol zijn opleiding beëindigen. Op de foto zie je hem met zijn diploma. Zijn opleiding is door het IHF bekostigd.

Felicidades Diego y mucha suerte en tu trabajo.

Op onderstaande foto zie je hem als begaafd muziekleraar aan de slag in zijn school in San Marcos la Laguna.

Zimbabwe

Kufunda Village School

Kufunda Village School is een kleine groeiende school op het boerenland van Zimbabwe. Het maakt onderdeel uit van het eco-dorp Kufunda Learning Village. We hebben 70 kinderen in samengestelde klassen met een toegewijd lerarenteam.

Na de lock-down zijn de kinderen weer dolblij om met elkaar op school te zijn.
De tweede klas had vorig jaar toen ze de letter B bij de letter-verhalen behandelden ook de bijen besproken. En dit jaar hadden ze een ontmoeting met de bijen. Ze wisten dat het bezige insecten waren . De Bezige Bijen. Ze vroegen : Waarom zijn de bijen zo bezig ? Dit jaar kregen ze het antwoord: Stephen Diwauripo, een ouder die alles van bijen weet vertelde een bij-

zonder interessant verhaal over de bijen. Met glinsterende ogen en opgetrokken wenkbrauwen luisterden de kinderen naar het verhaal van de bijenfamilie, met de koningin, de vele werksters, en de darren. Ze leerden hoe ze als een grote familie samen werken. Toen ze ook de honing uit de korf mochten proeven realiseerden de kinderen zich dat er uit zo hard samenwerken iets zoets tot stand kan komen. Samen met Stephen maakten ze een eigen bijenkorf. En nu wachten ze in spanning af tot er een zwerm in de korf komt wonen. Op deze manier leerden ze over de samenstelling van families en het verdelen van werk en werd hen eerbied voor de schepping bijgebracht..

De derde klas was zo blij dat ze weer naar school mochten. Zij begonnen met een les over geld, en wel over ruilhandel. Dit maakte veel indruk op ze. Ze waren door het dolle heen toen ze van allerlei spullen gingen ruilen en de voordelen en uitdagingen van deze manier van kopen en verkopen ervoeren. Ze begrepen zo heel goed waarom mensen van ruilhandel overgingen naar het gebruik van geld.
De 4e ,5e,6e en 7e klassers zijn begonnen met de aanleg van hun eigen tuin, waar ze elke week een keer in werken.
Ze mochten zelf bepalen wat ze willen verbouwen: ze kozen voor de producten die ze zelf het liefst eten: erwten, worteltjes, bietjes, aardbeien, spinazie, en sla.
Helaas waren de erwten klaar om geplukt te worden toen de school dicht was, maar de andere groenten konden ze zelf oogsten en eten , toen de school weer open mocht. Ze

maken zelf compost met de biodynamische preparaten. Want in Kufunda wordt op de biodynamische manier getuinierd. Ze leren ook de plantenziekten met natuurlijke middelen bestrijden.

Deze week werd er ook weer begonnen met paardrijden. Heerlijk voor de kinderen . We snappen dat Steiner zei dat een boerderij met dieren een uitstekende plek is voor een school.

We zijn bezig om geld bij elkaar te krijgen om vijf van onze leraren naar de opleiding van de East African Teacher Training in Kenia te laten gaan. Een van onze leraren Elisabeth Madanire wordt door het IHF gesponsord Ze heeft op de opleiding zoveel geleerd en daar al zoveel van toegepast op haar werk in de klas, haar enthousiasme heeft de andere leraren aangestoken. We kijken er naar uit om meer leden van ons team te gunnen dat ze hun Waldorf training kunnen verdiepen. Bij de cursus van december zal ook Ethel Chimenya beginnen met haar opleiding, eveneens gesponsord door het IHF.

Lees meer over ons op: www.kufunda.org/school

Maaianne Knuth

IHF Internationaal Hulpfonds
voor vrijeschoolpedagogie

Internationaal Hulpfonds
Broerdijk 148
6523 HE Nijmegen

Deze kaart in een voldoende gefrankeerde
enveloppe sturen naar bovenstaand adres.

Machtigingskaart

SEPA

Stichting Internationaal Hulpfonds (IHF), Broerdijk 148, 6523 HE, Nijmegen

Incassant ID: NL92ZZZ301672480000

Ja, ik steun het IHF en geef toestemming om onderstaand bedrag van mijn rekening af te schrijven:

☐ € 30 ,- ☐ € 50, - ☐ € 100, - ☐ € 200 ☐ Ander bedrag €.....

☐ Eenmalig ☐ Doorlopend per maand ☐ Doorlopend per half jaar ☐ Doorlopend per jaar

☐ Schoolfonds ☐ Opleidingsfonds ☐ Algemene gift

☐ Eventuele voorkeur voor land: .....

Uw gegevens:

Naam en voorletters: Dhr/mevr

Adres:

Postcode en woonplaats:

E-mailadres: Telefoonnr.:

IBAN rekeningnummer:

Datum: Handtekening:

☐ Ik ga akkoord met de privacyverklaring van het IHF (zie website: www.internationaalhulpfonds.nl)

☐ Ik ontvang graag de rOndbrief per mail, ☐ per post

U kunt uw machtiging te allen tijde intrekken door dit schriftelijk te melden aan het IHF en u kunt altijd binnen 56 dagen na afschrijving uw bank opdracht geven het bedrag terug te boeken op uw rekening.